

Frauderisicoanalyse (FRA) 2025 – Gemeente Emmen

Overeenkomstig het vastgestelde fraudebeleid 2023-2025 is voor het boekjaar 2025 een geactualiseerde frauderisicoanalyse 2025 opgesteld. Als uitgangspunt hiervoor is de door het college en gemeenteraad goedgekeurde frauderisicoanalyse 2024 gehanteerd. Er zijn geen (materiele) wijzigingen ten opzichte van voorgaand jaar. Er is voldoende diepgang voor de werkzaamheden ten behoeve van de accountantscontrole.

Proces/Activiteit	Frauderisico	Inschatting waarschijnlijkheid	Inschatting mogelijke financiële impact	Inschatting Overall risico	Getroffen beheersmaatregelen
		Laag: < 25% Middel: 25 - 75% Hoog: > 75%	Laag: < € 400.000 Middel: € 400.000 - € 1.000.000 Hoog: > € 1.000.000	O.b.v. kans * impact	
1. Bestuurlijk besluitvormingsproces	Risico dat besluitvorming niet onafhankelijk plaatsvindt.	Laag	Hoog	Middel	• Afwegingen en motiveringen voor besluiten helder in collegeadviezen vastleggen • Er is inzicht in de nevenfuncties en nevenwerkzaamheden van het bestuur
2. Treasurybeleid	Risico van ongewenste speculatie, innemen van gevaarlijke risicoposities; zoals het niet afsluiten van overeenkomsten tegen de meest gunstige condities.	Laag	Hoog	Middel	• Periodiek opstellen/actualiseren van het treasurystatuut, waarin in alle speculatieve mogelijkheden zijn uitgesloten, behalve het verstrekken van leningen. • Periodieke interne controle op de naleving Wet Fido.
3. Cashmanagement/ betalingsverkeer	Risico dat op onrechtmatige wijze bancaire geld wordt onttrokken aan de gemeente.	Laag	Hoog	Middel	• De bevoegdheden en functiescheiding zijn in de autorisatietabel van het financieel systeem adequaat geregeld. • De boeking van de betalingen vindt in functiescheiding van de betalingen plaats • Ook is er functiescheiding tussen klaarzetten betaling en ondertekening/feitelijk betalen.

					• Tweehandtekeningenstelsel (vier-ogen-principe). • Vertrouwelijkheid bij het omgaan met wachtwoorden, keycodes/cards. • Bij afwezigheid (ziekte, vakantie) is er adequate vervanging, rekening houdend met competenties en functiescheiding. • Controle aansluiting dagafschrift – betaling (bedragen saldo rekeningnummers) door medewerker niet betrokken bij betaling. • Controle vanuit betalingsbestand om vast te stellen dat naam en rekeningnummer overeenstemmen met de factuur.
4. Kasgeld	Risico dat op onrechtmatige wijze contante gelden aan de kas worden onttrokken.	Middel	Laag	Laag	• Kasgeld is geminimaliseerd net als activiteiten die kasgeld vereisen (bij uitzonderingen voorschotten uitkeringen en betalingen burgerzaken). • Contant geld gaat in betaalzuil die wordt gelegeerd door externe partij. • Sleutelbeheer betaalzuil bij burgerzaken. • controle van de afstorting betaalzuil met bijschrijving bankrekening • Controle kasstaten aan de hand van onderliggende bescheiden. • De financiële administratie stelt vast dat de afdrachten met betrekking tot de kas tijdig en volledig volgens de hiervoor geldende procedures bij de bank worden afgestort.
5. Aanbesteding	Risico dat de interne, landelijke en Europese aanbestedingsregels niet worden nageleefd.	Middel	Hoog	Hoog	• Periodieke training van medewerkers die zich met inkoop bezig houden. • Procedures op intranet beschikbaar. • Intensieve (verbijzonderde) interne controle op naleving van de aanbestedingsrichtlijnen op basis van periodieke spendanalyses. • Deskundigheid(sbevordering) medewerkers team I&A.

					• Herziening en aanscherping van het inkoop- en aanbestedingsbeleid.
6. Subsidies	Risico dat subsidie-voorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.	Middel	Hoog	Hoog	• Subsidieaanvragen worden onafhankelijk getoetst. • Subsidies worden gespecificeerd in jaarrekening. • Bij subsidievestigingen vindt beoordeling prestaties en reserves plaats. • instellen en implementeren van het Subsidiebureau als onderdeel van de kwaliteitsslag subsidies.
7. Uitkeringen (PW, IOAW, IOAZ en Bbz)	Risico dat de verstrekking van de uitkeringen (PW, IOAW, IOAZ en Bbz) op onrechtmatige gronden is verricht.	Laag	Hoog	Middel	• Functiescheiding tussen het vaststellen van de verordeningen, behandelen van de aanvraag en dossiervorming, het besluiten op de aanvraag en voorstel tot betaling of verstrekking. • Betaling vindt plaats op basis van een geautoriseerde beschikking. • Periodieke aansluiting tussen uitkeringenadministratie en de financiële administratie. • Kwaliteitsmedewerker en team CCA voeren (verbijzonderde) interne controles uit.
8. Informatie-beveiliging (cybersecurity)	Risico dat het netwerk en/of applicaties voor onbevoegden toegankelijk is en/of dat onbevoegden wijzigingen aanbrengen in het netwerk en/ of de applicaties.	Middel	Hoog	Hoog	• Er is een afsluitbare serverruimte. • Er is beveiliging van het netwerk, beheer netwerk, gebruikers en wachtwoordbeheer. • Er is toegangsbeveiliging van het netwerk intern: periodiek wordt vastgesteld dat vertrokken personeel geen toegang meer heeft tot netwerk en applicaties. • Er is toegangsbeveiliging van het netwerk extern: maatregelen die voorkomen dat via (externe) internetverbinding toegang kan worden verkregen met bedrijfsinformatie. • Er is logging van mislukte pogingen tot verkrijgen toegang tot systeem.

					• Rolgebaseerde bevoegdheden zijn toegewezen qua beheer van bevoegdheden. • Op onbeheerde werkplekken is sprake van schermbeveiliging met een wachtwoord. • Trainingen en scholing voor de medewerkers om de awareness rondom cybersecurity te vergroten.
9. Grondexploitaties	Risico dat het in- en verkopen van grond/ grondposities niet onafhankelijk plaatsvindt (bevoordeling van bevriende partijen) of dat een schijn van afhankelijkheid ontstaat.	Middel	Hoog	Hoog	• Grondexploitatieopzet is vastgesteld door de Raad. • Verkooprijzen worden door de Raad vastgesteld en gepubliceerd (grondprijzenbrief). • Bestemmingsplannen worden door de Raad vastgesteld. • Verkoopbesluit wordt door het College of gemandateerde vastgesteld. • Verkoopbesluiten worden doorlopend genummerd en vastgelegd. • Verkopen vinden plaats via gerenommeerde notaris(sen). • In en verkoopwaarde wordt altijd getaxeerd door taxateur welke onafhankelijk is van de makelaar. • Het taxatierapport is in de meeste gevallen niet ouder dan één jaar. • De identiteit koper wordt vastgesteld (ter voorkoming van o.a. ABC-constructies). • Vier-ogen-principe (onderhandelingen door 2 of meer personen namens gemeente) ter voorkoming van o.a. ABC-constructies. • Het Bureau Bevordering Integriteitsbeoordeling door Openbaar Bestuur (BIBOB) kan worden geraadpleegd. • Goede dossiervorming rondom in- en verkopen van gronden.
10. Prestatielevering van goederen en diensten	Risico dat facturen worden betaald waarvoor geen	Middel	Middel	Middel	• Er is sprake van functiescheiding tussen controle levering prestatie, autorisatie factuur en registratie binnen

	overeenstemming is tussen de factuur en de voor de gemeente geleverde prestaties.				het digitale inkoopproces in de financiële applicatie. • Controle op de prestatielevering door een prestatieverklaarder, die niet tevens budgethouder is (vier-ogen-principe). • De medewerkers van de financiële administratie hebben geen bevoegdheden tot autorisatie van bestellingen, ontvangst goederen/prestatie en facturen.
11. WMO-verstrekingen	Risico dat Wmo wordt toegekend aan niet-rechthebbenden.	Middel	Middel	Middel	• Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvrager dient te voldoen. • Er is functiescheiding aanwezig tussen steller en beslisser. • Wmo wordt alleen verstrekt op basis van een inhoudelijke en schriftelijk vastgelegde rapportage. • Er is steekproefsgewijze (verbijzonderde) interne controle op de verleende Wmo-ondersteuning. • De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier. • Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen.
12. Verstrekingen in het kader van de Jeugdzorg	Risico dat Jeugdzorg wordt toegekend aan niet-rechthebbenden.	Middel	Middel	Middel	• Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvrager dient te voldoen. • Er is functiescheiding aanwezig tussen steller en beslisser. • Goede dossiervorming rondom de toekenning van Jeugdzorg. • Er is steekproefsgewijze (verbijzonderde) interne controle op het verleende Jeugdzorg. • De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier.

					• Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen.
13. Jaarverslaggeving	Risico dat in de verslaggeving / budgetten (extern en intern) bewust aanpassingen plaatsvinden (bijvoorbeeld wel/niet vormen van voorzieningen) om prestatiecijfers, afrekeningen etc. te beïnvloeden.	Middel	Middel	Middel	• Er is functiescheiding tussen het opstellen van de rapportages en interne controle (Planning & Control). • Een analyse van afwijkingen vindt plaats ten opzichte van onder andere jaarbudgetten, cumulatieve voortgang gerealiseerde kosten en prognose ontwikkelrichting. • Onder andere het management toetst plausibiliteit en juistheid, volledigheid. Het bestuur stelt vast. • Voorzieningen dienen te zijn onderbouwd met oorzaak en financiële gevolgen.
14. Wildlands	Risico van een bewust onjuiste waardering van de participatie en verstrekte lening aan Wildlands in de jaarrekening.	Middel	Hoog	Hoog	• Kritische beoordeling van de financiële resultaten door Wildlands. • Interne beoordeling van de schattingen, uitgangspunten (indexering) en prognoses versus begroting in het waarderingsmodel rondom Wildlands.
15. Onkosten-declaraties en gebruik creditcard van medewerkers, burgemeester & wethouders	Risico dat niet-gemaakte (on)kosten worden gedeclareerd en/ of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.	Middel	Laag	Middel	• Workflow voor indienen declaraties • Autorisatie door leidinggevende • Functiescheiding boeken versus betalen • Er is een toereikend en helder beleid ten aanzien van het declareren van onkosten. Dit beleid is voldoende gecommuniceerd naar de medewerkers, burgemeester en wethouders. • Declaraties moeten zijn voorzien van originele bewijzen.
16. Leerlingenvervoer	Risico dat leerlingenvervoer wordt toegekend aan niet-rechthebbenden of dat er onjuiste (of geen)	Middel	Middel	Middel	• Er zijn duidelijke richtlijnen opgesteld waaraan de aanvrager dient te voldoen. • Er is functiescheiding aanwezig tussen steller en besliser.

Versie november 2025

	eigen bijdragen worden geheven.				• Leerlingenvervoer wordt alleen verstrekt op basis van een inhoudelijke en schriftelijk vastgelegde rapportage. • Er is steekproefsgewijze (verbijzonderde) interne controle op het verleende leerlingenvervoer. • De door de cliënt verstrekte informatie wordt geverifieerd met bewijsstukken (voor zover mogelijk van derden) ten behoeve van het cliëntdossier. • Inlichtingen bij derden kunnen worden ingewonnen.
--	------------------------------------	--	--	--	---